

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista sekä eräiksi muiksi laeiksi (HE 31/2024 vp)

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Finanssivalvonnan lausuntoa ot-sikkoasiassa. Finanssivalvonta kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Käsiteltävänä olevia lakimuutoksia on ehdotettu pääasiassa kryptovarojen markkinoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1114 (niin sanottu MiCA-asetus) ja varainsiirtojen ja tiettyjen kryptovarojen siirtojen mukana toimitettavista tiedoista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2023/1113 (niin sanottu maksun tiedot-asetus) vaatimien kansallisten täytäntöönpanotoimien vuoksi. Finanssivalvonta pitää ehdotuksia kannatettavina. Finanssivalvonta haluaa kuitenkin kiinnittää talousvaliokunnan huomiota seuraaviin seikkoihin.

Määräyksenantovaltuudet

Rahanpesun estämisen, terrorismin rahoittamisen torjunnan ja pakotteiden noudattamisen menettelytapoja koskeva määräyksenantovaltuus

Voimassa olevan virtuaalivaluutan tarjoajista annetun (572/2019) lain 13 §:ssä säädetään virtuaalivaluutan tarjoajan velvollisuudesta tuntea asiakkaansa. Lisäksi pykälässä edellytetään, että virtuaalivaluutan tarjoajalla on riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla se voi arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia riskejä. Pykälän 4 momentissa säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta antaa tarkempia määräyksiä asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja riskienhallinnasta.

Kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain ehdotetaan kumoavan virtuaalivaluutan tarjoajista annettu laki kokonaisuudessaan. Finanssivalvonnalla on ollut virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain 13 §:n 4 momentissa säädetyn määräyksenantovaltuuden nojalla mahdollisuus antaa suositusluontoisten ohjeiden lisäksi virtuaalivaluutan tarjoajia velvoittavia määräyksiä. Kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annettuun lakiin ei ole esitetty vastaavaa määräyksenantovaltuutta Finanssivalvonnalle. Ilman määräyksenantovaltuutta edellä mainittujen määräyksien velvoittavuus poistuu, mikä tarkoittaisi, että MiCA-asetuksen mukaisen kryptovarapalvelun tarjoajan toimiluvan saaneet yritykset ovat lievempien rahanpesun estämistä, terrorismin rahoittamisen torjumista ja pakotteiden noudattamista koskevien sääntöjen piirissä kuin nykyiset rekisteröidyt virtuaalivaluutan tarjoajat. Finanssivalvonta katsoo, että oikeustilan säilyminen ennallaan olisi perusteltua.

Finanssivalvonta on antanut virtuaalivaluutan tarjoajille useita määräyksiä asiakkaan tuntemiseen sekä riskienhallintaan liittyen määräyksissä ja ohjeissa 2/2023: *Rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estäminen* ja 4/2023: *Pakotesäätelyn ja kansallisten jäädyttämispäätösten noudattamiseen liittyvä asiakkaan tunteminen*. Esimerkiksi määräyksissä ja ohjeissa 4/2023 on annettu määräys, jonka mukaan virtuaalivaluutan tarjoajilla tulee olla asiakaskannan ja maksuliikenteen pakotemonitoroinnin toteuttamiseksi tietojärjestelmäpohjainen ratkaisu. Virtuaalivaluutan tarjoajien toiminnan luonne ja toimintaan liittyvien pakoteriskien vuoksi Finanssivalvonta pitää erittäin tärkeänä, että asiasta on toimijoita koskeva sitova määräys.

Rahanpesun selvittelykeskuksen virtuaalivaluutan tarjoajilta vastaanottamille ilmoituksille tyypillistä on muun muassa se, että asiakkaan virtuaalivaluuttalompakkoon on saapunut varoja pimeään verkon kauppapaikoilta, lompakosta on tehty siirtoja pimeään verkon kauppapaikoille tai lompakkoon saapuneiden varojen alkuperä on muuten ollut epäselvä¹. Kryptovaroja käytetään muun muassa huumekaupassa ja haittaohjelmiin perustuvissa kiristyksissä. Finanssivalvonta voi myös vahvistaa, että kryptovaroihin liittyy erittäin paljon huijauksia eli petosrikollisuutta. Rikolliset pyrkivät pesemään kaikilla edellä mainituilla rikostyypeillä hankittuja varoja esimerkiksi vaihtamalla kryptovaroja virallisiin valuuttoihin ja käteiseen. Rahaa voidaan pestä myös siten, että likainen raha vaihdetaan kryptovaroihin. Kryptovaroilla on tiettyjä rahanpesuun otollisia ominaisuuksia, kuten ympärivuorokautisesti avoin kaupankäynti, maailmanlaajuinen siirrettävyys ja siirtojen peruuttamattomuus. Kaupankäynti niillä on automatisoitavissa hyvin nopeaksi. Tosiasiallisten edunsaajien tunnistamiseen kryptovarasiiroissa liittyy haasteita. Lisäksi osaan kryptovaroista liittyy jäljitettävyyden estämiseen tarkoitettuja ominaisuuksia. Kryptovarojen suosio on kaupallisten tutkimusten mukaan kasvussa myös esimerkiksi Venäjää koskevien pakotteiden kiertämisessä.

Jotta rahanpesun estämiseen, terrorismin rahoittamisen torjuntaan ja pakotteiden noudattamiseen liittyvä sääntely säilyy kryptovarapalvelun tarjoajia täysimääräisesti velvoittavana, Finanssivalvonta ehdottaa, että sille asetetaan valtuudet antaa määräyksiä kryptovarapalvelun tarjoajille näihin teemoihin liittyvistä menettelytavoista. Finanssivalvonnan esittämä transaktioraportointiin liittyvä määräyksenantovaltuus tukisi myös rahanpesun estämiseen liittyvää valvontatyötä.

Transaktioraportointi

MiCA-asetuksessa ei aseteta kryptovarapalvelun tarjoajille säännöllisiä raportointivelvollisuuksia. Sen sijaan asetuksessa säädetään velvollisuudesta

¹ VALTIOVARAINMINISTERIÖN JULKAISUJA – 2024:8: Kansallinen rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskiarvio 2023. Osittaispäivitys, s. 77.

pitää kirjaa esimerkiksi toimeksiannoista ja liiketoimista². Toimivaltaisten viranomaisten valvontavaltuuksiin kuuluu yleinen tiedonsaantioikeus³. Kryptovarapalvelun tarjoajat eivät siis toimittaisi transaktioihin liittyviä tietoja ilman toimivaltaisen viranomaisen erillistä pyyntöä. Valvontaan tarvittavat transaktiotiedot olisi hankittava yksittäisillä tietopyynnöillä pistemäisesti, jolloin kaupankäynnin järjestelmällinen valvonta vaikeutuu olennaisesti.

Kryptovarapalvelut ovat hyvin kansainvälistä liiketoimintaa. Todennäköisesti Suomessakin suurin osa palveluita käyttävistä tai käyttäneistä henkilöistä on valinnut muun kuin Finanssivalvonnan rekisteröimän virtuaalivaluutan tarjoajan palveluntarjoajakseen⁴. Koska MiCA-asetuksen 65 artiklassa säädetään menettelystä, jonka nojalla kryptovarapalvelun tarjoaja voi yhdessä EU-jäsenmaassa myönnetyn toimiluvan nojalla tarjota palveluita myös kaikissa muissa EU-jäsenmaissa (niin sanottu EU-passi), asetus todennäköisesti kasvattaa entisestään kiinnostusta ulkomaisiin palveluihin. Vastaavasti todennäköisyys sille, että ulkomaalaiset käyttävät Suomessa toimiluvan saaneita palveluntarjoajia, kasvaa.

Jotta Finanssivalvonta voi järjestelmällisesti valvoa kryptovaramarkkinoita Suomessa ja edistää tehokkaasti eurooppalaista valvontayhteistyötä, transaktioraportointiin liittyvän määräyksenantovaltuuden säätäminen olisi erittäin tärkeää. Finanssivalvonta ehdottaa seuraavaa määräyksenantovaltuutta: **Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä kryptovarapalvelun tarjoajien toimeksiantojen ja liiketoimien raportoinnista.**

Siirtymäsäännöksen perusteluiden lause toiminnan tosiasiallisesta harjoittamisesta

Kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 32 §:ään ehdotetaan siirtymäsäännöstä, jonka tarkoituksena on turvata haki-joille ja Finanssivalvonnan riittävästi aikaa kryptovarapalvelun tarjoajien toimilupahakemuksien käsittelyyn. Ehdotetun siirtymäsäännöksen mukaan Finanssivalvonnan rekisteröimällä virtuaalivaluutan tarjoajalla, joka kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain voimaan tullessa tarjoaa virtuaalivaluutan tarjoajista annetun lain mukaisia virtuaalivaluuttaan liittyviä palveluita, säilyy oikeus tarjota rekisteröintinsä mukaisia

² Yleinen velvollisuus asetuksen 68 artiklan 9 kohdassa. Kaupankäyntialustoja koskevat erityisvelvollisuudet 76 artiklan 15 kohdassa.

³ 94 artiklan 1 kohdan a alakohta.

⁴ Esimerkiksi EY:n ja K33 Researchin 11.4.2024 julkaisemassa Nordic Crypto Adoption Survey 2024 -raportissa on arvioitu, että 2/3 suomalaisista kryptovarojen haltijoista käyttää muuta kuin paikallista palvelua: https://www.ey.com/fi_fi/news/2024/04/yhae-useampi-suomalainen-nuori-aikuinen-omistaa-kryptovaluuttaa . Avattu 25.4.2024. Huomionarvoista on lisäksi, että kryptovarojen kaupankäyntialustojen toiminta on globaalissa mittakaavassa erittäin keskittynyttä liiketoimintaa. Globaalilta markkinaosuudeltaan suurin kaupankäyntialusta hallitsee arvioiden mukaan noin 50 %:a markkinasta: <https://www.coingecko.com/research/publications/centralized-crypto-exchanges-market-share> . Avattu 25.4.2024.

30.4.2024
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA/2024/691

palveluita 30.6.2025 tai kunnes sille myönnetään MiCA-asetuksessa tarkoitettu kryptovarapalvelun tarjoajan toimilupa, sen mukaan kumpi näistä ajankohdista on aikaisempi, jos se on jättänyt Finanssivalvonnalle MiCA-asetuksen 62 artiklan mukaisen toimilupahakemuksen viimeistään 30.10.2024. Ehdotus perustuu MiCA-asetuksen 143 artiklan 3 kohtaan.

Finanssivalvonta kannattaa lakiehdotusta. Kiinnitämme huomiota kuitenkin siihen, että siirtymäsäännöksen perusteluiden mukaan siirtymäajasta eivät voi hyötyä ne Finanssivalvonnan rekisteröimät virtuaalivaluutan tarjoajat, jotka eivät kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun *lain voimaan tullessa tosiasiaa tarjoa palveluja asiakkaille*.

Finanssivalvonta ymmärtää, että perusteluihin tehdyn kirjauksen tarkoituksena on estää sellaisia virtuaalivaluutan tarjoajia hyötymästä siirtymäajasta, jotka ovat käytännössä lopettaneet toimintansa. Finanssivalvonta katsoo kuitenkin, että vaatimus tosiasiallisesta palveluiden tarjoamisesta asiakkaille viimeistään kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain voimaantulon hetkellä voi haitata sellaisten rekisteröityjen virtuaalivaluutan tarjoajien tai vielä rekisteröintiä hakevien yritysten toimintaa, jotka ovat vasta käynnistämässä liiketoimintaansa.

Perusteluiden kirjaus tosiasiallisesta palveluiden tarjonnasta asiakkaille voi synnyttää riskejä myös asiakkaille. Sellaiset virtuaalivaluutan tarjoajat, joilla ei vielä ole asiakkaita, voivat siirtymäsäännöksen soveltamisen toivossa pyrkiä kiireellisesti hankkimaan asiakkaita. Mikäli tällainen virtuaalivaluutan tarjoaja ei kuitenkaan myöhemmin saa MiCA-asetuksen mukaista toimilupaa, virtuaalivaluutan tarjoajan toiminnan alasajo hankaloituu mahdollisen asiakasvarojen hallussa pitämisen vuoksi.

Finanssivalvonta ehdottaa, että tosiasiallinen palveluiden tarjonta ei olisi kriteerinä rekisteröinnin vasta saaneille virtuaalivaluutan tarjoajille.

Laki Finanssivalvonnasta

Kansainvälisen viranomaisyhteistyön tehokkuuden ja Finanssivalvonnan tiedonsaantioikeuden turvaamiseksi Finanssivalvonta pitää hyvin tärkeänä Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) (FivaL) 19 §:n täydentämistä ehdotetulla uudella 5 momentilla.

Markkinoiden väärinkäytön valvontaan liittyvää Finanssivalvonnan erityistä tietojensaantioikeutta koskevaa FivaL 21 §:ää ehdotetaan täydennettäväksi niin, että säännös koskisi myös tietoja, jotka liittyvät kryptovarojen kaupankäyntialustalla kaupankäynnin kohteena olevaan tai kaupankäynnin kohteeksi haettuun kryptovaraan, kryptovaran liikkeeseenlaskijaan taikka kryptovaroilla tehtyihin liiketoimiin tai toimeksiantoihin. Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että kryptovarojen kaupankäyntialustaa ei ole ehdotuksessa määritetty toisin kuin pykälässä tarkoitettu säännelty markkina ja monenkeskinen kaupankäyntijärjestelmä, jotka FivaL 6 §:n 18 kohdan

määritelmän johdosta kattavat myös muualla ETA-alueella toimivat säännelty markkinat ja monenkeskiset kaupankäyntijärjestelmät. Ehdotusta tulisi täydentää niin, että 21 § kattaa kaikki ETA-alueella sijaitsevat kryptovarojen kaupankäyntialustat.

FivaL 27 §:n 5 momenttiin ehdotetaan muutosta, jonka mukaan Finanssivalvonnalla olisi valtuus rajoittaa MiCA-asetuksen 3 artiklan 1 kohdan 10 alakohdassa tarkoitetun liikkeeseenlaskijan ja 13 alakohdassa tarkoitetun tarjoajan toimintaa. Valtuus perustuisi MiCA-asetuksen 94 artiklan 1 kohdan v alakohtaan (ks. hallituksen esityksen s. 40). Finanssivalvonta toteaa, että FivaL 27 §:n toimivaltuudet kattavat lain tarkoittamat valvottavat, joilla on toimilupa sekä eräät muut finanssimarkkinoilla toimivat, jotka ovat saaneet toimintaoikeudet Finanssivalvonnan rekisteröintipäätöksen nojalla. Näitä ovat ehdotetun lain johdosta vain lain 4 §:ssä valvottaviksi nimettävät toimijat (kryptovarapalvelun tarjoajat ja omaisuusreferenssitokenin liikkeeseenlaskijat). FivaL:n 27 §:n ei tule koskea muita MiCA-asetuksessa tarkoitettuja toimijoita, sillä niillä ei ole pykälässä tarkoitettua toimilupaa tai rekisteröintiä. Nämä muut toimijat lisätään kuitenkin FivaL 5 §:n muita finanssimarkkinoilla toimivia koskevaan luetteloon. Finanssivalvonnalla on FivaL 33 §:n mukaan – valvottavien lisäksi – myös muiden finanssimarkkinoilla toimivien osalta kattavat toimeenpanokieltoa ja oikaisukehotusta koskevat toimivaltuudet. Näiden toimivaltuuksien voidaan Finanssivalvonnan käsityksen mukaan katsoa täyttävän MiCA-asetuksen 94 artiklan 1 kohdan v alakohdan tarkoittamat toimivaltuudet. Jos lainsäädäntöä kuitenkin pidetään tarpeellisenä täydentää, tulisi kyseisistä erityisistä toimivaltuuksista säätää FivaL:n sijaan kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annettavan lain 4 luvussa.

Finanssivalvonta huomauttaa samalla teknisenä puutteena, että MiCA-asetuksen 94 artiklan 1 kohdan v alakohtaan viittaavan säännöksen on katettava myös henkilöt, jotka hakevat kryptovaran ottamista kaupankäynnin kohteeksi.

Finanssivalvonta kannattaa FivaL 41 §:n 3 momentin muutosehdotusta, joka liittyy seuraamusmaksun määrän arviointiin. Finanssivalvonta esittää, että säännökseen lisätään kuitenkin viittaus myös EU:n arvopaperistamisasetuksen 33 artiklaan, joka on suoraan sovellettava (artiklan 2 kohta). Finanssivalvonta kiinnittää myös huomiota siihen, että FivaL 41 §:n osalta lain johtolauseissa vaikuttaisi olevan virheitä, sillä pykälän osalta vain sen 3 momenttia muutetaan toisin kuin johtolauseissa todetaan.

FivaL 41 a §:n muutosehdotuksen osalta Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että vain ehdotetussa uudessa 9 momentissa viitataan kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 26 §:n 2 momenttiin ("tai niiden nojalla annettujen 2 momentissa tarkoitettujen säännösten rikkomista"), jonka mukaan seuraamusmaksu määrätään myös sille, joka laiminlyö tai rikkoo 1 momentissa tarkoitettujen säännösten nojalla annettuja komission asetusten ja päätösten säännöksiä. Kyseinen viittaus

puuttuu ehdotetuista muista uusista momenteista, joita tulisi tältä osin täydentää. Finanssivalvonta katsoo, että lainsäätäjän tulisi ensi tilassa valmistella vastaavat selventävät säännökset myös niihin FivaL 41 a §:n momentteihin, joita ei nyt ole esitetty muutettaviksi.

Finanssivalvonta huomauttaa teknisenä seikkana, että FivaL 45 §:n 1 momentti viittaa nykyisessä muodossaan valvottaviin. Kryptovarapalvelun tarjoajien ja omaisuusreferenssitokenin liikkeeseenlaskijoiden mainitseminen erikseen edellä mainitussa lainkohdassa ei ole tarpeen, koska ne ovat FivaL 4 §:ssä tarkoitettuja valvottavia. Finanssivalvonta ehdottaa, että FivaL 45 §:n 1 momenttiin lisätään kuitenkin maininnat tarjoajista ja kaupankäynnin kohteeksi ottamisen hakijoista, koska nämä ovat velvollisia noudattamaan MiCA-asetuksen markkinointiviestintää koskevia säännöksiä.

Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä

Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan ehdotettu rahanpesun ja terrorismin rahoittamisesta annetun lain (444/2017) (ResL) 3 luvun 2 §:n 1 momentin uudistettu 1 kohta ei ole johdonmukainen maksun tiedot -asetuksen kanssa. Maksun tiedot -asetuksessa ei ole säädetty yleisesti kryptovarasirtoihin sovellettavista asiakkaan tuntemisen vaatimuksiin liittyvistä lievennyksistä. Sen sijaan maksun tiedot -asetuksen perusteluosan 30 resitaalissa on todettu, että kryptovarojen siirtoihin olisi sovellettava samoja vaatimuksia riippumatta niiden määrästä tai siitä, ovatko ne kotimaisia vai rajatylittäviä siirtoja. Ainoastaan kryptovarojen siirtoon liittyvästä lievennyksestä on säädetty maksun tiedot -asetuksen 14 artiklan 5 kohdan toisessa kappaleessa, jonka mukaan kryptovarapalvelun tarjoajan ei tarvitse alle 1000 euron arvossa kryptovarojen siirrossa isännöimättömään osoitteeseen varmistaa, onko kyseinen osoite siirron toimeksiantajan omistuksessa tai määräysvallassa.

Finanssivalvonta ehdottaa, että ResL 3 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan b alakohtaa muokataan siten, että se viittaa ainoastaan maksun tiedot -asetuksen 3 artiklan 9 alakohdassa tarkoitettuun varainsiirtoon ja että yleinen viittaus maksun tiedot -asetuksen 3 artiklan 10 alakohdassa tarkoitettuun kryptovarojen siirtoon poistetaan. Finanssivalvonta katsoo, ettei asetuksen sanamuoto jätä asiassa kansallista harkintavaltaa. Finanssivalvonta ehdottaa lisäksi, että ResL 3 luvun 2 §:n 1 momentin 1 kohdan c alakohta poistetaan tarpeettomana.

Laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä

Pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annetun lain (571/2019) viittaukset virtuaalivaluutan tarjoajiin ehdotetaan muutettavan suoraan viittauksiksi kryptovarapalvelun tarjoajiin. Euroopan parlamentti hyväksyi rahanpesuasetuksen (P9_TA(2024)0365), rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaviranomaisen perustamista koskevan asetuksen (P9_TA(2024)0366) ja kuudennen rahanpesudirektiivin (P9_TA(2024)0364)

24.4.2024. Kuudennen rahanpesudirektiivin 16 artikla vastaa nykyisen rahanpesudirektiivin 32 a artiklaa, johon laki pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä perustuu. Virtuaalivaluutan tarjoajien sisällyttäminen nykyisen rahanpesudirektiivin 32 a artiklan soveltamisalaan on perustunut täysin kansalliseen sääntelyyn.

Kuudennen rahanpesudirektiivin 16 artiklan soveltamisalaa on laajennettu nykyiseen rahanpesudirektiiviin nähden. Kuudennen rahanpesudirektiivin 16 artiklan 11 kohdassa viitataan maksu- ja pankkitilien lisäksi arvopaperiteileihin ja kryptovaratileihin. Rahanpesuasetuksen 2 artiklan 1 kohdan 24 alakohdan mukaan kryptovaratilillä tarkoitetaan maksun tiedot -asetuksen 3 artiklan 19 alakohdassa tarkoitettua kryptovaratiliä. Finanssivalvonta katsoo, että pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettuun lakiin nyt ehdotetut muutokset eivät ole täysin linjassa kuudennen rahanpesudirektiivin ja -asetuksen kanssa. Jos pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmästä annettuun lakiin tehdään ehdotetut muutokset, Finanssivalvonta katsoo tarpeelliseksi tarkistaa, että laissa viitataan maksun tiedot -asetuksen 3 artiklan 19 alakohdassa määriteltäviin kryptovaratileihin asianmukaisesti ja että mahdolliset tarpeettomat viittaukset kryptovarapalvelun tarjoajiin poistetaan. Toisena vaihtoehtona Finanssivalvonta ehdottaa, että pankki- ja maksutilijärjestelmästä annetusta laista poistetaan viittaukset virtuaalivaluutan tarjoajista ja jätetään lisäämättä viittaukset kryptovarapalvelun tarjoajiin. Kryptovaratileihin liittyvät lainmuutostarpeet voitaisiin toteuttaa vasta kuudennen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanon yhteydessä.

Rikoslaki

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että ehdotettu rikoslain (39/1889) 51 luvun 5 a §:n 1 momentin 3 alakohta kattaa nykymuodossaan vain liikkeeseenlaskijaa koskevan sisäpiiritiedon julkistamatta jättämisen. MiCA 88 artiklan mukainen sisäpiiritiedon julkistamisvelvollisuus koskee kuitenkin liikkeeseenlaskijoita suoraan koskevan sisäpiiritiedon lisäksi myös tarjoajia ja kaupankäynnin kohteeksi ottamista hakevia henkilöitä suoraan koskevaa sisäpiiritietoa.

Edellä mainitun johdosta Finanssivalvonta ehdottaa, että kyseinen rikoslain 51 luvun 5 a §:n 1 momentin 3 alakohta muutettaisiin kuulumaan esimerkiksi seuraavasti (muutokset merkitty):

”3) jättää asianmukaisesti julkistamatta liikkeeseenlaskijaa, **tarjoajaa tai kaupankäynnin kohteeksi ottamista hakevaa henkilöä** koskevan sisäpiiritiedon, joka EU:n kryptovaramarkkina-asetuksen 88 artiklassa veloitetaan julkistamaan, tai mainitun artiklan mukaista julkistamisvelvollisuutta täyttäessään julkistaa olennaisen kryptovaraan liittyvän totuudenvastaisen tai harhaanjohtavan tiedon.”

Lisäksi Finanssivalvonnan näkemyksen mukaan rikoslain 51 luvun 6 a §:n 2 momentin päivitystarpeet tulisi arvioida siltä osin, tulisiko momentin kattaa

MiCAn 97. perustelukappaleen johdosta myös sellaiset rahoitusvälineet, joiden kohde-etuutena ovat MiCAn soveltamisalaan kuuluvat kryptovarot.

Muut seikat

Koska vaihtoehtorahaston hoitajista annetun lain (162/2014) 3 luvun 3 §:ssä pannaan täytäntöön vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2011/61/EU 6 artiklan 4 kohdan liitännäispalveluita koskeva b alakohta ja kryptovarapalvelut eivät ole tässä kohdassa tarkoitettuja liitännäispalveluita, MiCAn 60 artiklan edellyttämät muutokset tulisi kirjata muualle kuin 3 luvun 3 §:ään, esimerkiksi 3 luvun 2 §:ään. Finanssivalvonta ehdottaa lisäksi, että kryptovarapalveluiden tarjoamista muun toimiluvan nojalla koskevat säännökset kirjoitetaan johdonmukaisesti. Nyt osassa lakiehdotuksia viitataan tiettyihin nimenomaisiin kryptovarapalveluihin⁵, kun taas osassa viitataan yleisesti kryptovarapalveluihin⁶. Finanssivalvonta pitää jälkimmäistä tapaa paremmin mahdollisiin sääntelymuutoksiin mukautuvana.

Finanssivalvonta kiinnittää huomiota siihen, että sähkörahatokenien tarjoamista yleisölle tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen hakemista ilman liikkeeseenlaskijana toimivan sähkörahayhteisön tai luottolaitoksen kirjallista lupaa ei ole säädetty kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista annetun lain 28 §:ssä kryptovararikokseksi. Finanssivalvonnan näemyksen mukaan tällaista toimintaa ei voida pitää maksulaitoslain (297/2010) 49 §:n mukaisena maksulaitosrikoksena, koska sähkörahatokenien yleisölle tarjoaminen tai kaupankäynnin kohteeksi ottamisen hakeminen eivät ole maksupalveluita eivätkä sähköisen rahan liikkeeseenlaskua. Kryptovararikokseksi ei myöskään ole säädetty sitä, että henkilö tarjoaa yleisölle tai hakee kaupankäynnin kohteeksi omaisuusreferenssitokeneita ilman omaisuusreferenssitokenin liikkeeseenlaskijan kirjallista suostumusta. Finanssivalvonta ehdottaa, että tällaisen toiminnan kriminalisoinnin tarve arvioitaisiin.

Finanssivalvonta huomauttaa, että lakiesityksissä on vielä joitakin pieniä teknisiä puutteita. Ensinnäkin tarjoajia ja kaupankäynnin kohteeksi ottamista hakevia henkilöitä koskevat puutteet olisi tärkeää korjata. Edellä mainittujen FivaL:n ja rikoslain säännösten lisäksi tarvittavat viittaukset ovat ainakin osin puutteellisia seuraavissa säännöksissä: laki kryptovarapalvelun tarjoajista ja kryptovaramarkkinoista 6 § 2 mom., 7 §, 8 § 1 ja 2 mom., 30 § 1 mom.; ja laki Kilpailu- ja kuluttajavirastosta 11 § 3 kohta. Toiseksi Finanssivalvonta ehdottaa, että ResL 1 luvun 2 § 1 kohdan a alakohdan viittaus omaisuusreferenssitokenien liikkeeseenlaskijaan korjataan vastaamaan sanamuodoltaan tarkemmin ehdotettua FivaL:n 4 §:n 2 momentin 17 kohtaa.

⁵ Laki arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta, laki kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja maksulaitoslaki.

⁶ Sijoituspalvelulaki, sijoitusrahastolaki ja laki vaihtoehtorahaston hoitajista.

30.4.2024
SP/FIVA-EI RAJOITETTU
Julkinen

FIVA/2024/691

Lopuksi Finanssivalvonta ehdottaa, että kryptovarapalvelun tarjoajista ja ja kryptovaramarkkinoista annetun lain voimaantuloa koskevaa 31 §:ä muutetaan siten, että lain omaisuusreferenssitokeneiden ja sähkörahatokeneiden liikkeeseenlaskua, yleisölle tarjoamista ja kaupankäynnin kohteeksi ottamisen hakemista (eli MiCA-asetuksen III ja IV osastoa vastaavat säännökset) koskevat säännökset tulevat voimaan 30.6.2024 tai lain voimaantulopäivänä, mikäli tämä on mainitun päivämäärän jälkeen. Lain muut säännökset tulisivat voimaan 30.12.2024. Koska laissa on useita säännöksiä, jotka koskevat omaisuusreferenssitokenien ja sähkörahatokeneiden liikkeeseenlaskun, yleisölle tarjoamisen ja kaupankäynnin kohteeksi ottamisen lisäksi muutaakin toimintaa, Finanssivalvonta katsoo, että säännöksiä on tarkoitus soveltaa vain omaisuusreferenssitokeneita ja sähkörahatokeneita koskevin osin 30.6.2024 tai lain voimaantulopäivästä alkaen.

FINANSSIVALVONTA

Allekirjoitettu sähköisesti

Armi Taipale
osastopäällikköTytti-Maria Tanninen
valvoja